

LIETUVOS TURTAŲ IR VERSLĄ VERTINANČIŲ ĮMONIŲ ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 125771890, Lukiškių g. 5-414, LT - 01108 Vilnius

LIETUVOS VERTINTOJŲ RŪMAI

Juridinio asmens kodas 303259299, Tuskulėnų g. 33C-31, LT-09219 Vilnius

LIETUVOS TURTO VERTINTOJŲ ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 191695096, Konstitucijos pr. 23B-506, LT-08105 LT-09219

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2022 07 26

Lukiškių g. 2, LT-01512 Vilnius

Siunčiama el. paštu: finmin@finmin.lt

**DĖL PASTABŲ NEPRIKLAUSOMO TURTO IR VERSLO VERTINIMO ĮSTATYMO
(DISKUSINIO DOKUMENTO) PROJEKTUI**

Lietuvos turtą ir verslą vertinančių įmonių asociacijos (LTVVĮA), Lietuvos vertintojų rūmų (LVR) ir Lietuvos turto vertintojų asociacijos (LTVA) valdybos, apsvarsčiusios Nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymo (diskusinio dokumento) projektą teikia savo pastabas ir pasiūlymus lyginamajame variante A (dokumentas priedamas). Tuo atveju, jeigu Finansų ministerija nepritarė siūlomiems pakeitimams, vertintojų bendruomenę atstovaujanti asociacija rinktųsi variantą B – atsisakyti bet kokio turto ir verslo vertinimo sektoriaus įstatyminio valstybės reguliavimo.

Pagarbiai,

LTVVĮA valdybos pirmininkas
Kęstutis Kristinaitis

Lietuvos vertintojų rūmų
valdybos pirmininkė
Irmanta Krikščiūnienė

Lietuvos turto vertintojų asociacijos
prezidentas
Audrius Šešplaukis

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
NEPRIKLAUSOMO TURTO IR VERSLO VERTINIMO
ĮSTATYMAS**

2022 m. d. Nr.
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šio įstatymo tikslas – profesinės turto ir verslo vertintojų savivaldos pagrindu sudaryti teisinės prielaidas, leidžiančias ~~gauti patikimą nepriklausomo turto arba verslo vertinimo rezultata~~ teikti turto arba verslo vertinimo paslaugą klientams.

2. Šis įstatymas nustato nepriklausomo turto arba verslo vertinimo principus ir nepriklausomumo reikalavimus, reikalavimus turto arba verslo vertinimui ir turto arba verslo vertinimo ataskaitai, taip pat nustato turto arba verslo vertinimo ataskaitos registravimo, viešinimo ir saugojimo reikalavimus, vertintojų teisę gauti duomenis, kurių reikia vertinimui atlikti .

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

~~1. **Įstaiga** – Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirta valstybės įstaiga, kuriai suteikti įgaliojimai teikti konsultacijas viešojo sektoriaus subjektams bei rengti gaires turto arba verslo vertinimo klausimais viešojo sektoriaus subjektams bei privataus sektoriaus subjektams ir atlikti kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.~~

~~2. **1.** Jungtinė savivaldos organizacija – valstybės deleguotas profesinės vertintojų savivaldos funkcijas vykdanči visuotinė organizacija.~~

~~2. **Kilnojamasis turtas** – materialiosios vertybės, išskyrus nekilnojamąjį turtą (**kilnojamasis daiktas**) – turtas (daiktas), kuris iš vienos vietos į kitą gali būti perkeltas nepakeitus jo paskirties ir iš esmės nesumažinus jo vertės, jeigu įstatymai nenumato kitaip~~

~~3. **Nekilnojamasis turtas** – žemės sklypas ir (arba) su juo susiję daiktai, kurie negali būti perkeliama iš vienos vietos į kitą nepakeitus jų paskirties ir iš esmės nesumažinus jų vertės bei nepakeitus ekonominės paskirties, taip pat turtas, kurį nekilnojamuoju pripažįsta įstatymai.~~

4. Nepriklausomas turto arba verslo vertinimas (toliau – vertinimas) – turto arba verslo vertės nustatymas, atliekamas laikantis šio įstatymo, Tarptautinių vertinimo standartų arba Europos vertinimo standartų ~~nustatyta tvarka~~, atsižvelgiant į individualias turto arba verslo savybes.

5. Privalomas turto arba verslo vertinimas - turto arba verslo vertinimas, atliekamas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais atvejais, siekiant užtikrinti viešuosius interesus.

~~1. **Specialioji vertinimo prielaida** – pripažįstami faktai, kurie skiriasi nuo turto arba verslo vertės nustatymo dieną esamų faktų ir kurių tipinis rinkos dalyvis turto arba verslo vertės nustatymo dieną nepripažintų.~~

6. Tarptautiniai vertinimo standartai – Tarptautinės vertinimo standartų tarybos parengti ir patvirtinti vertinimo metodinius reikalavimus nustatantys dokumentai, ~~kuriomis nustatomi reikalavimai turto arba verslo vertinimo reikalavimui.~~

7. Europos vertinimo standartai – Europos vertintojų asociacijų grupės parengti ir patvirtinti vertinimo metodinius reikalavimus nustatantys dokumentai.

~~8. **Turtas** – nekilnojamas turtas, kilnojamas turtas ir (arba) jų grupės materialios, nematerialios ir finansinės vertybės, kurios gali būti rinkos sandorių objektas.~~

9. Turto arba verslo vertė (toliau – vertė) – pinigų suma išreikštas vertinimo rezultatas, nustatytas atsižvelgiant į vertinimo tikslą atitinkantį turto arba verslo vertės pagrindą ir turto arba verslo vertinimo požiūrį.

2. **10. Turto arba verslo vertės pagrindas** (toliau – vertės pagrindas) – atsižvelgiant į vertinimo tikslą (nuosavybės teisių perleidimo, apmokestinimo, turto įkeitimo, finansinių ataskaitų sudarymo ar kitą) padarytos pagrindinės prielaidos, kuriomis bus grindžiama vertė.

11. Turto arba verslo vertinimo įmonė – Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, kitos valstybės narės juridinis asmuo ar kita organizacija arba jų filialai, kurie Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka verčiasi turto arba verslo vertinimo veikla.

12. Turto arba verslo vertinimo metodas (toliau – vertinimo metodas) – tam tikra vertės nustatymo tvarka, pagal kurią konkrečiam vertinimo metodui reikšmingos informacijos pagrindu nustatoma vertė.

13. Turto arba verslo vertinimo požiūris (toliau – vertinimo požiūris) – vertės nustatymas, grįstas ekonominiais kainų pusiausvyros, naudos prognozavimo ir pakeičiamumo principais, pasirinktas atsižvelgiant į turimus duomenis.

14. Turto arba verslo vertintojas (toliau – vertintojas) – fizinis asmuo ir (arba) juridinis asmuo, turintis kvalifikaciją, kompetenciją ar patirtį atlikti turto arba verslo vertinimą pagal šio įstatymo reikalavimus.

Turto vertinimo ataskaitų registravimo ir saugojimo informacinė sistema (toliau – TVA sistema) – visuma organizacinių, telekomunikacinių ir programinių priemonių ir duomenų bazių, naudojamų šiame įstatyme nurodytiems duomenims kaupti, tvarkyti ir nurodytai informacijai skelbti. **15. Verslas** – fiziniam arba juridiniam asmeniui priklausančio nekilnojamojo turto, kilnojamojo turto, nematerialiųjų ir finansinių vertybių, turtinių ir neturtinių teisių, išsipareigojimų ir kitokių pareigų, skirtų prekybos, gamybos, paslaugų teikimo, investicinei (ar kelių šių rūšių) veiklai funkcionuoti, visuma fizinio asmens, juridinio asmens ar kitos organizacijos arba jų filialų veikla, kuria siekiama gauti pajamų ir pelno, naudojant ekonominius išteklius. **16. Viešojo sektoriaus turtas** – turtas arba verslas, kurio vertinimo užsakovė ir (arba) turto nuosavybės (patikėjimo) teisių valdytoja yra valstybės ar savivaldybės įstaiga ar organizacija, kaip apibrėžtos Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo įstatyme, ir (arba) viešojo sektoriaus subjektas, kaip jis apibrėžtas Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme. **17. Kai šio įstatymo nuostatos taikomos vertinamam turtui ir verslui, vartojama sąvoka „vertinamas objektas“.** Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos atitinka Tarptautinių vertinimo standartų ir Europos vertinimo standartų sąvokų apibrėžtis.

3¹ straipsnis. Turto arba verslo vertinimo objektai ir subjektai

1. Turto arba verslo vertinimo objektai yra bet koks turtas ir verslas.
2. Turto arba verslo vertinimo subjektai yra:
 - 2.1. užsakovai;
 - 2.2. turto arba verslo vertinimo įmonės;
 - 2.3. turto arba verslo kvalifikuoti vertintojai.

3 straipsnis. Vertinimo principai

Vertinimo principai yra šie:

- 1) rinkos ekonominės logikos viršenybės principas, pagal kurį vertintojas, atlikdamas vertinimą, turi vadovautis rinkos ir ekonominių sąlygų tyrimų ir stebėjimų rezultatais;
- 2) vertės pagrįstumo principas, pagal kurį vertintojas, atlikdamas vertinimą, turi surinkti pakankamai įrodymų vertės nustatymo pagrindimui užtikrinti, remtis patikima informacija ir vertinamo objekto naudojimo prielaidomis;
- 3) objektyvumo principas, reiškiantis, kad atliekamam vertinimui įtakos negali turėti šališkos analizės, nuomonės ir išvados;
- 4) pakankamos kompetencijos principas, pagal kurį vertinimas turi būti atliekamas užtikrinant pakankamą vertinimą atliekančio vertintojo žinių, patirties ir gebėjimų visumą.
 1. Turto arba verslo vertė nustatoma:
 - 1.1. vadovaujantis rinkos ekonomikos logika ir kriterijais, rinkos ir ekonominių sąlygų tyrimų ir stebėjimų rezultatais;
 - 1.2. laikantis teisingumo, protingumo, sąžiningumo, nuosavybės neliečiamumo, sutarčių laisvės, vertinimo objektyvumo ir nepriklausomumo, teisinio apibrėžtumo ir neleistinumo piktnaudžiauti teise principų;
 - 1.3. taikant teisėtų, pagrįstų lūkesčių ir interesų, apdairumo ir atsargumo, pakeitimo kitu turtu arba verslu ir alternatyvaus turto arba verslo panaudojimo kriterijus.

2. Turto arba verslo vertė gali būti nustatoma pagal:

- 2.1. pirkimo–pardavimo sandorius arba pasiūlymus, atitinkančius turto arba verslo vertės pagrindo kriterijus;
- 2.2. turto sukūrimo (atkūrimo) sąnaudas;
- 2.3. pajamas, gaunamas naudojant turtą, arba verslo pajamas;
- 2.4. kitus Tarptautiniuose vertinimo standartuose ir Europos vertinimo standartuose nustatytus turto arba verslo vertės nustatymo požyrius ir metodus.
- 2.5. užsakovo pageidavimu pagal kitus tarptautinėje praktikoje taikomus turto arba verslo vertinimo standartus.

II SKYRIUS

REIKALAVIMAI TURTO ARBA VERSLO VERTINTOJUI

4¹ straipsnis. Nepriklausomas turto arba verslo vertintojas

Nepriklausomas turto arba verslo vertintojas – turto arba verslo vertintojas, kuris pagal darbo sutartį dirba turto arba verslo vertinimo įmonėje arba kuris yra individualios įmonės – turto arba verslo vertinimo įmonės savininkas ar ūkinės bendrijos – turto arba verslo vertinimo įmonės tikrasis narys ir šios įmonės vardu vertina turtą arba verslą pagal įmonės sutartis su užsakovais arba Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais atvejais, arba kuris, veikdamas pagal individualios veiklos pažymą, pagal sutartis su užsakovais arba Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais atvejais vertina turtą arba verslą;

4 straipsnis. Vertinimo nepriklausomumas

1. Vertinimas turi būti atliktas vertintojo, nepriklausomo nuo subjekto, kuriam priklauso vertinamas objektas, ir vertinimo užsakovo bei naudotojo.
2. Vertintojas nelaikomas nepriklausomu, jei jis yra:
 - 1) vertinamo objekto savininkas arba bendraturtis;
 - 2) vertinimo užsakovo, naudotojo arba vertinamo objekto savininko arba bendraturčio sutuoktinis, artimos giminystės, svainystės ar partnerystės ryšiais susijęs asmuo;
 - 3) vertinimo užsakovo, naudotojo arba juridinio asmens, kurio nuosavybės arba patikėjimo teise valdomas vertinamas objektas, dalyvis, organų narys, vadovas.
3. Vertintojo juridinio asmens dalyviams, organų nariams, vadovui, taikomi šiame straipsnyje nustatyti apribojimai.
4. ~~Vertintojas, registruodamas vertinimo ataskaitą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka, pateikia patvirtinimą, kad atitinka šiame straipsnyje keliamus nepriklausomumo reikalavimus.~~

5 straipsnis. Vertintojo nepriekaištinga reputacija

1. Vertintojas, atliekantis vertinimą teisės aktuose nustatytais atvejais, turi būti nepriekaištingos reputacijos.
2. Vertintojas nelaikomas nepriekaištingos reputacijos, jei vertintojo juridinio asmens vadovaujamas pareigas einantys asmenys, dalyviai arba vertintojas fizinis asmuo yra nuteistas už tyčinę nusikalstamą veiką nuosavybei, turtinėms teisėms, turtiniams interesams, elektroninių duomenų ir informacinių sistemų saugumui, ekonomikai, verslo tvarkai, finansų sistemai, valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams ir teistumas neišnykęs arba nepanaikintas.
3. ~~Vertintojas, registruodamas vertinimo ataskaitą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka, pateikia patvirtinimą dėl nepriekaištingos reputacijos.~~

5¹ straipsnis. Turto arba verslo vertintojo kvalifikacija

1. Fiziniam asmeniui, išlaikiusiam turto arba verslo vertintojo kvalifikacijos egzaminą, suteikiama nekilnojamojo turto, kilnojamojo turto arba verslo vertinimo srities vertintojo asistento (žemiausia), vertintojo (aukštesnė) arba vertintojo eksperto (aukščiausia) kvalifikacija (toliau – turto arba verslo vertintojo kvalifikacija) ir jam išduodamas turto arba verslo vertintojo kvalifikacijos pažymėjimas. Turto arba verslo vertintojo kvalifikaciją suteikia ir turto arba verslo vertintojo kvalifikacijos pažymėjimą išduoda Jungtinė savivaldos organizacija kuri turi teisę savo nariams nustatyti kvalifikacinius patirties ir kompetencijos reikalavimus atlikti turto ir verslo vertinimus pagal šio įstatymo, Tarptautinių vertinimo standartų ir Europos vertinimo standartų nuostatas.
2. Jungtinė savivaldos organizacija turi teisę turto arba verslo vertintojams nustatyti kvalifikacinius reikalavimus pagal šiuos kriterijus:
 - 1) išsilavinimo, kuris įrodomas išsilavinimą patvirtinančiais dokumentais;
 - 2) profesinės patirties, kuri įrodoma darbo stažu ir atlikta veikla faktiškai ir teisėtai dirbant ar užsiimant profesine veikla vertinimo arba su ja susijusioje srityje;
 - 3) kvalifikacijos ugdymo ir palaikymo dalyvaujant įvairiuose profesijos mokymuose, kursuose, seminaruose, konferencijose, kuris įrodomas pateikiant renginio dalyvio, klausytojo ir (ar) pranešėjo diplomą, pažymėjimą (sertifikatą) ar kitą patvirtinantį dokumentą.
3. Turto arba verslo vertinimo įmonės kvalifikacijos kriterijus sudaro vertinimo įmonės pagal darbo sutartis dirbančių turto arba verslo vertintojų (fizinių asmenų) profesinė kvalifikacija, profesinės veiklos civilinės atsakomybės draudimas, vertintojų kvalifikacijos ugdymo, profesinės etikos principų laikymosi kriterijų visuma.
4. Lietuvos Respublikoje įsteigtą juridinį asmenį į juridinių asmenų turinčių teisę verstis turto arba verslo vertinimo veikla asmenų sąrašą įrašo ir jų atitikimą kvalifikaciniams ir kompetencijų reikalavimams nustato bei prižiūri Jungtinė savivaldos organizacija pagal šio įstatymo nuostatas.
5. Juridinių asmenų turinčių teisę verstis turto arba verslo vertinimo veikla sąrašą skelbia Jungtinė savivaldos organizacija savo tinklalapyje.

6 straipsnis. Civilinės atsakomybės draudimas

1. Vertintojas juridinis asmuo arba savarankiškai veiklą vykdomas vertintojas fizinis asmuo turi būti apsidraudęs civilinės atsakomybės draudimu.
2. Minimali civilinės atsakomybės draudimo suma yra 40 000 eurų vienam draudžiamajam įvykiui ir 90 000 eurų visiems draudžiamiesiems įvykiams per metus.
3. Dėl draudžiamąjį įvykių išmokėjus draudimo išmoką ir sumažėjus minimaliai draudimo sumai, vertintojas, nurodytas šio straipsnio 1 dalyje, privalo per 10 darbo dienų apsidrausti civilinę atsakomybę, kad būtų atkurta privalomoji minimali draudimo suma.
- ~~4. Civilinės atsakomybės privalomojo draudimo tvarką nustato Vyriausybės įgaliota institucija.~~
5. Vertintojas, registruodamas vertinimo ataskaitą šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka, pateikia patvirtinimą, kad yra apsidraudęs civilinės atsakomybės draudimu.

7 straipsnis. Vertintojo teisė gauti duomenis ir informaciją

Vertintojas turi teisę gauti iš turto arba verslo savininko, užsakovo, valstybės institucijų ir įmonių informaciją bei duomenis, kurių reikia vertinimui atlikti.

III SKYRIUS REIKALAVIMAI VERTINIMUI

8 straipsnis. Vertinimo reglamentavimas

1. Vertinimas atliekamas vadovaujantis šiuo įstatymu ir Tarptautiniais vertinimo standartais, Europos vertinimo standartais ir/ arba kitais, visuotinai pripažintais tarptautinėje praktikoje taikomais turto arba verslo vertinimo standartais (toliau - Vertinimo standartai).

2. Privalomas vertinimas atliekamas vadovaujantis šiuo įstatymu, teisės aktuose nustatytais reikalavimais ir Vertinimo standartais tiek, kiek jie neprieštarauja tuose teisės aktuose ir šiame įstatyme nustatytiems reikalavimams.

9 straipsnis. Vertinimo ataskaita

1. ~~Vertintojas, atlikęs vertinimą, parengia vertinimo ataskaitą, kurioje nurodoma:~~
 - 1) ~~vertinimo ataskaitos pavadinimas;~~
 - 2) ~~vertinimo užsakovo ir naudotojo duomenys (fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas ir (arba) juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas);~~
 - 3) ~~vertinamo objekto apžiūros data;~~
 - 4) ~~vertinamo objekto pavadinimas, buvimo vieta, turto individualių požymių aprašymas;~~
 - 5) ~~vertinimo tikslas;~~
 - 6) ~~vertės pagrindas;~~
 - 7) ~~taikytas vertinimo požiūris (-iai) ir vertinimo metodas (-ai);~~
 - 8) ~~specialiosios vertinimo prielaidos;~~
 - 9) ~~vertės nustatymo pagrindimas:~~
 - a) ~~duomenų, kuriais rėmėsi vertintojas, atlikdamas vertinimą, aprašymas ir jų analizės rezultatai;~~
 - b) ~~vertės skaičiavimai;~~
 - 10) ~~Vertinimo standartai, kuriais vadovaujantis buvo atliktas vertinimas;~~
 - 11) ~~išvada dėl vertės;~~
 - 12) ~~vertės nustatymo data;~~
 - 13) ~~vertintojo fizinio asmens vardas ir pavardė ir (arba) vertintojo juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, jei vertinimą atlieka vertintojas juridinis asmuo.~~

~~2. Jei vertinimas yra atliktas teisės aktų nustatytais atvejais, vertinimo ataskaitoje turi būti nurodyta, kokiais teisės aktais buvo vadovaujama.~~

~~3. Vertinimo užsakovo ir vertintojo susitarimu vertinimo ataskaitos turinys gali būti išplėstas laikantis Vertinimo standartų reikalavimų.~~

1. Turto arba verslo vertinimo ataskaita sudaroma pagal atliekant turto arba verslo vertinimą taikytą vertinimo standartų reikalavimus
2. Vertinimo ataskaitą pasirašo vertinimą atlikęs vertintojas ir įgaliotas įmonės atstovas
3. Turto arba verslo vertinimo ataskaitos turi būti registruojamos turto arba verslo vertinimo įmonėje.
4. Turto arba verslo vertinimo ataskaitų kopijos saugomos įstatymų nustatyta tvarka turto arba verslo vertinimo įmonėse, kurios atliko turto arba verslo vertinimą, ne trumpiau kaip penkerius metus.

10 straipsnis. Viešojo sektoriaus vertinimo ataskaitos registravimas ir saugojimas

~~1. Vertintojas, inicijuodamas vertinimo ataskaitos registravimą TVA sistemoje turi teisę gauti duomenis, kurių reikia vertinimui atlikti.~~

1. Viešojo sektoriaus ~~V~~vertinimo ataskaita registruojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirtos valstybės įstaigos viešojo sektoriaus turto ir verslo vertinimo ataskaitų registravimo ir saugojimo informacinėje ~~TVA~~ sistemoje (TVA), jai suteikiamas registracijos numeris.
2. Registruodamas vertinimo ataskaitą vertintojas TVA sistemoje nurodo šiuos duomenis:
 - 1) vertinimo ataskaitos pavadinimą;
 - 2) vertinimo užsakovo ir naudotojo duomenis (fizinio asmens vardas, pavardė, asmens kodas ir (arba) juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas);
 - 3) vertinamo objekto rūšį (kilnojamasis turtas, nekilnojamasis turtas, verslas arba jų grupė);
 - 4) vertinamo objekto pavadinimą (gyvenamas būstas, komercinės patalpos, gamybinės patalpos, transporto priemonė, akcijos, kita), buvimo vietą, vertinamas nekilnojamasis turtas;
 - 5) vertinimo tikslą;
 - ~~6) nuorodą, ar tai viešojo sektoriaus turtas, ar privačios nuosavybės turtas;~~
 - 6) vertinamo objekto nustatytą vertę;
 - 7) vertės nustatymo datą;
 - 8) vertintojo fizinio asmens vardą ir pavardę ir (arba) vertintojo juridinio asmens pavadinimą, jei vertinimą atlieka vertintojas juridinis asmuo.

2. Vertinimo ataskaitos TVA sistemoje saugomos 5 metus.

3. Vertinimo ataskaitos registruojamos ir saugomos TVA sistemoje Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirtos valstybės įstaigos nustatyta tvarka.

4. Vertinimo ataskaitos iš TVA sistemos gali būti teikiamos vertinimą atlikusiam vertintojui, to vertinimo užsakovui vertinimo ataskaitos naudotojui ir viešojo administravimo subjektui jo funkcijoms atlikti.

11 straipsnis. Vertinimo ataskaitos viešinimas

1. ~~Ištaigos interneto svetainėje, siekiant suteikti visuomenei galimybę priimti geriau informuotus sprendimus ir (arba) įsitikinti vertinimo ataskaitos teisėtumu,~~ TVA sistemoje viešinama ši informacija:

- 1) vertinimo ataskaitos registravimo data;
- 2) vertinimo ataskaitos registracijos numeris TVA sistemoje;
- 3) vertinimo tikslas;
- 4) vertinamo objekto rūšis (kilnojamasis turtas, nekilnojamasis turtas, verslas arba jų grupė);
- 5) vertinamo objekto pavadinimas (gyvenamas būstas, komercinės patalpos, gamybinės patalpos, transporto priemonė, akcijos kita);
- 6) nuoroda, ar tai viešojo sektoriaus turtas, ar privačios nuosavybės turtas;
- 7) šalies, savivaldybės ir seniūnijos, kurios teritorijoje yra vertinamas turtas, pavadinimai, kai vertinamas nekilnojamasis turtas;
- 8) vertinamo objekto nustatyta vertė;
- 9) vertės nustatymo data;
- 10) vertinimo ataskaita, ~~(išskyrus vertinimo ataskaitoje nurodytą vertinimo užsakovo arba vertinamo objekto savininko fizinio asmens vardą, pavardę, asmens kodą ir nacionaliniam saugumui svarbią informaciją;~~
- 11) vertintojo fizinio asmens vardą ir pavardę ir (arba) vertintojo juridinio asmens pavadinimą, jei vertinimą atlieka vertintojas juridinis asmuo.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta informacija ~~įstaigos interneto svetainėje~~ TVA informacinėje sistemoje viešinama 5 metus.

~~3. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos informacijos viešinimą TVA sistemoje užtikrina įstaiga.~~

~~4. Vertinimo ataskaitos viešinamos įstaigos nustatyta tvarka.~~

12 straipsnis. Ginčai dėl vertinimo ataskaitoje nustatytos vertės

Ginčai dėl vertinimo ataskaitoje nustatytos vertės sprendžiami šalių susitarimu arba civilinio kodekso nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS

ĮSTAIGA

13 straipsnis. Įstaigos funkcijos

Įstaiga atlieka šias funkcijas:

- 1) — teikia konsultacijas viešojo administravimo subjektams viešojo sektoriaus turto vertinimo klausimais;
- 2) — rengia, skelbia Gaires dėl vertintojo pasirinkimo;
- 3) — rengia, skelbia Tarptautinių vertinimo standartų taikymo Lietuvoje rekomendacijas;
- 4) — verčia Tarptautinius vertinimo standartus ir skelbia juos savo interneto svetainėje;
- 5) — atlieka TVA sistemoje kaupiamos informacijos stebėseną ir rengia bei skelbia apibendrintą jos apžvalgą;
- 6) — pasitelkia atitinkamų žinių turinčius specialistus atliekamų funkcijų metu iškilusiems klausimams spręsti;
- 7) — atlieka kitas šiame įstatyme nurodytas funkcijas.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas, išskyrus 18 straipsnio nuostatas, įsigalioja 2024 m. gegužės 1 d.

15 straipsnis. Įstatymo pripažinimas netekusiu galios

Įsigaliojus šiam įstatymui netenka galios Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymas Nr. VIII-1202 su visais pakeitimais ir papildymais.

16 straipsnis. Įstatymo taikymas

Įsigaliojus šiam įstatymui kituose teisės aktuose:

- 1) — nuorodos į Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą laikomos nuorodomis į Lietuvos Respublikos nepriklausomo turto ir verslo vertinimo įstatymą;
- 2) — nuorodos į sąvokas „individualusis turto arba verslo vertinimas“, „turto arba verslo vertinimas“ laikomos nuorodomis į sąvoką „nepriklausomas turto arba verslo vertinimas“.

17 straipsnis. Pereinamosios nuostatos dėl priežiūros vykdymo

1. ~~Priežiūros įstaigos ir Turto arba verslo vertintojų garbės teismo veiksmai ar procedūros, pradėti iki šio įstatymo įsigaliojimo, užbaigiami pagal Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymą.~~

2. ~~Įsigaliojus šiam įstatymui, vertintojas fizinis asmuo ir vertintojas juridinis asmuo priežiūros įstaigos nustatyta tvarka per 3 mėnesius turi pateikti už 2024 metus atitinkamai turto ir (arba) verslo vertinimo veiklos ir kvalifikacijos kėlimo ataskaitą ir vertinimo veiklos ataskaitą, nustatytą Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 15 straipsnyje.~~

17straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei ir ~~įstaigai~~ Finansų ministerijai

Vyriausybė ir ~~įstaiga~~ Finansų ministerija iki 2024 m. balandžio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, užtikrina TVA modernizavimą vertinimo ataskaitų registravimui ir viešojo sektoriaus turto vertinimo ataskaitų registravimą bei ~~nuasmenintų privataus sektoriaus turto vertinimo duomenų~~ viešinimą ~~įstaigos interneto svetainėje~~ TVA informacinėje sistemoje.

17¹straipsnis. Pasiūlymas Lietuvos turto arba verslo vertintojus ir/arba turto arba verslo vertinimo įmones vienijančioms profesinėms asociacijoms.

Pasiūlyti Lietuvos turto arba verslo vertintojus ir/arba turto arba verslo vertinimo įmones vienijančioms profesinėms asociacijoms iki 2024 m. balandžio 30 d. įsteigti Jungtinę savivaldos organizaciją, veikiančią pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo ir šio įstatymo nuostatas.

17²straipsnis.

Jungtinė savivaldos organizaciją per 1 mėnesį nuo šio įstatymo įsigaliojimo privalo paskelbti turto ir verslo vertintojų bendruomenei aiškias sąlygas ir nuostatas dėl turto ir verslo vertintojų kvalifikacijų tęstinumo ir /arba papildomų sąlygų atitikties bei turtą arba verslą vertinančių įmonių galinčių verstis turto arba verslo vertinimo veikla sąrašo atnaujinimo sąlygas.

18straipsnis. Pereinamosios nuostatos dėl priežiūros vykdymo

1. Priežiūros įstaigos ir Turto arba verslo vertintojų garbės teismo veiksmai ar procedūros, pradėti iki šio įstatymo įsigaliojimo, nutraukiami.

2. Įsigaliojus šiam įstatymui, vertintojas fizinis asmuo ir vertintojas juridinis asmuo Jungtinei savivaldos organizacijai nustatyta tvarka per 3 mėnesius turi pateikti už 2023 metus atitinkamai turto ir (arba) verslo vertinimo veiklos ir kvalifikacijos kėlimo ataskaitą ir vertinimo veiklos ataskaitą, nustatytą Turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymo 15 straipsnyje.

3. Priežiūros įstaiga iki šio įstatymo įsigaliojimo privalo perduoti Jungtinei savivaldos organizacijai vertintojų asistentų; vertintojų; vertintojų ekspertų išlaikiusių nekilnojamojo turto, kilnojamojo turto ir verslo vertinimo kvalifikacinius egzaminus sąrašus, kvalifikacinių egzaminų dokumentaciją ir taikytas IT programines įrangas bei įmonių atitinkančių kvalifikacinius reikalavimus sąrašą bei tai patvirtinančią dokumentaciją.

19 straipsnis. Įstatyme nustatyto teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimas

Finansų ministerija po 3 metų nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos iki 2027 m. rugsėjo 30 d. atlieka vertinimo ataskaitų registravimo, saugojimo ir viešinimo (šio įstatymo III skyriaus) teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas